

KESTÄVÄ TURISMI

Espanjassa

www.spain.info

Espanjan teollisuus-, elinkeino- ja matkailuministeriö

Julkaisija: © Turespaña

Laatinut: Lionbridge

NIPO: 086-18-006-3

ILMAINEN KAPPALE

Tämän esitteen sisältö on laadittu huolellisuutta noudattaen. Jos kuitenkin löydät siitä virheen, ilmoitathan siitä meille sähköpostilla osoitteeseen brochures@tourspain.es

*Etusivu: Garajonayn kansallispuisto, La Gomera.
Takakansi: Baskimaa.*

SISÄLTÖ

Johdanto	3
Espanjan kestävät kohteet	5
Miten olla kestävä matkailija	29
Yövy kestävässä majoituskohteissa	30
Kestävät kulkuneuvot	31

JOHDANTO

Espanja on juuri oikea paikka ihmisille, jotka pitävät kestävästä matkailusta, joka perustuu luonnonvarojen ja kulttuurivarojen vastuulliseen käyttöön ja auttaa parantamaan paikallisten asukkaiden yhteiskunnallista ja taloudellista tilannetta.

Yli neljännes Espanjan pinta-alasta on omistettu luonnonsuojelulle. Tule katsomaan omin silmin! Koe metsien, jokien ja vuorien kauneus ja taika, jollaisesta et ole edes uneksinut. UNESCO on todennut Espanjan maaksi, jolla on eniten **biosfäärialueita** koko maailmassa ja toiseksi eniten **geopuistoja**.

Aurinkoa ja rantoja pursuavat matkakohteet tarjoavat ainutlaatuisen tilaisuu-
den rentoutua ja nauttia rantaelämästä idyllisen luonnollisessa ympäristössä. Tule viettämään unohtumaton loma yhdellä Euroopan parhaista rannikoista: puhtaiden vesien ja erinomaisten ympäristökasvatusohjelmien ansiosta yli 500 espanjalaista rantaa on saanut luvan käyttää Blue Flag -ympäristömerkkiä.

Tule nauttimaan **kulttuurikohteistamme** upeassa luonnollisessa ympäristössä.

UNESCO on julistanut Espanjaan 44 maailmanperintökohdetta, joista kuusi luonnontilaisilla alueilla, vastauksena Espanjan pyrkimykseen kulttuuri- ja luontoperintönsä säilyttämiseksi.

▼ PLAYA DE LA FRANCESA
ISLA DE LA GRACIOSA, KANARIANSAARET

KESTÄVÄ TURISMI ESPANIASSA

▲ ILLAS ATLÁNTICAS -KANSALLISPUISTO
GALICIA

Espanja on Euroopassa listan kärjessä, sillä sillä on **44 suojeltua luonnontilais- ta aluetta**, jotka noudattavat Euroopan **kestävän matkailun peruskirjaa** (ECST), jonka mukaisesti luonnon ja ympäristön suojelu on elintärkeää. Erilaisten UNE-EN ISO 14001 -standardin, EU-ympäristömerkin ja EMAS-vaatimusten mukaisten erilaisten ympäristöjärjestelmien toteuttamisen lisäksi monet yritykset ja virastot edistävät ympäristöä kunnioittavaa matkailua.

Joka puolelta Espanjaa voi löytää useita kokemuksia ja kohteita, jotka ovat saaneet urauurtavien aloitteiden, kuten **vastuullisen matkailun instituutin** (**Instituto de Turismo Responsable**,

RTI) ja Espanjan ekoturismiseuran (**La Asociación de Ecoturismo en España**), tunnustuksen. Nämä voittoa tavoittelemattomat järjestöt takaavat, että vierailusi kohteessa edesauttaa luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä.

Liiku vastuullisesti ja pienennä hiilijalanjälkeäsi. Espanjan kansallinen rautatieverkosto (RENFE) käyttää pitkälti uusiutuvista lähteistä peräisin olevaa sähköenergiaa. Kävele, pyöräile tai vuokraa sähköauto. Ne kaikki auttavat suojelemaan ympäristöä.

Tutustu Espanjaan – maahan, joka on täynnä historiaa, kulttuuria ja yllättäviä luontokohteita. Tule ja hengitä puhdasta ilmaa ja koe kestävyys kokonaisuudessaan.

ESPANJAN KESTÄVÄT KOHTEET

Jotkin Espanjan kiehtovimmista kohteista ovat omaksuneet käytäntöjä, jotka noudattavat ympäristön, yhteiskunnan ja talouden säilyttämistä koskevia vaatimuksia. Tällaiset kohteet käyttävät luonnonvaroja ja kulttuuriresursseja vastuullisesti ja tukevat paikallisia käsityöläisiä ja tuotteita.

EL HIERRO (KANARIANSAARET)

Kanariansaarista pienin on todellinen kestävyyskodin koti, sillä siellä hyödynnetään uusiutuvaa energiaa aivan uudella tavalla, toteutetaan innovatiivisia kiertämissuunnitelmia ja edistetään sähköllä toimivien kulkuneuvojen käyttöä.

Tuliperäisten maisemien, rehevien metsien ja upeiden rantojen uskomaton yhdistelmä johti lopulta siihen, että

vuonna 2000 El Hierro julistettiin **biosfäärialueeksi**. Siitä lähtien matkailijoita on pyydetty nauttimaan luonnon aneista ympäristöä kunnioittaen ja säilyttäen.

El Hierro haluaa toimia kestävä matkailun maailmanlaajuisena vertailukohdaksi, ja tätä asemaa tavoitellaan **Gorona del Vienton tuuli-/vesivoimalan** johdolla. Voimalassa tuotetaan energiaa niin

tuuliturbiinien kuin kahden tekoaltaan välissä olevan vesiputouksen avulla. Innovatiivinen voimala on jo nyt pystynyt vastaamaan saaren koko sähkönkulutuksen tarpeisiin pitkiä jaksoja kerrallaan. Tule itse katsomaan, niin yllätyt takuulla.

Nollahukkakäytäntö, ”bio”tuotteiden viljely ja tuotanto sekä liikennesuunnitelma, joka perustuu fossiilisia polttoaineita käyttävien ajoneuvojen korvaamiseen sähköä käyttävillä ajoneuvoilla, tekevät saaresta todellisen uranuurtajan.

El Hierro on oikea puhtaan energian ja ympäristötietoisuuskampajoiden laboratorio. Omavaraisuuden tavoittelu ja innovatiivisten ratkaisujen kehittäminen ovat osa saaren asukkaiden historiaa, sillä paikalliset ovat kautta aikojen palvoneet Garoé-puuta, joka kerää kosteutta saarta usein ympäröivästä usvasta. **San Andrésin matkakeskuksessa** voi tutustua vaakasuoran sateen ilmiöön ja muihin tätä upeaa paikkaa ympäröiviin salaisuuksiin.

Pidätkö sukeltamisesta? Punta de La Restingan merisuojealueella, saaren kaakkoispäässä, tunnet olevasi kuin Jacques Cousteau konsanaan. Sieltä löydät ainutlaatuisen, elämää pursuavan merenalaisen maiseman, joka on alueen tuliperäisen maaperän ja El Hierron asukkaiden ja kalastajien yhteiskunta- ja ympäristötietoisuuden ansiota.

PLAZA DE LA VIRGEN BLANCA
VITORIA-GASTEIZ

VITORIA-GASTEIZ (ALAVA)

Baskimaan/Euskadin pääkaupungin puhdas ilma ja lukuisat viheralueet näyttävät hyvää esimerkkiä muille kaupungeille. Upean historiallinen vanha kaupunki, joka tunnustettiin virallisesti merkittäväksi monumenttien kokoelmaksi vuonna 1997, on säilyttänyt keskiaikaisen järjestyksensä. Lisäksi sieltä löytyy paljon mahtavia baareja ja ravintoloita. Vuonna 2012 Vitoria-Gasteiz nimitettiin Euroopan ympäristöpääkaupungiksi 30 vuoden ympäristökampanjoinnin ja kestävän kehityksen käytäntöjen omaksumisen jälkeen.

Lähde kävelylle **Anillo Verdeen** tai ”Vihreään renkaaseen” ja tutustu luonnon kauneuteen. Projektin tavoitteena oli ennallistaa ja yhdistää puistot toisiinsa kaupungin ympärille. Lopputuloksena on 79 kilometriä kaupunkipolkuja, joille pääsee kaikkialta kaupungin keskustasta, liikutpa jalkaisin tai polkupyörällä.

Aloitteen tulokset näkyvät selkeästi selaisissa paikoissa kuin **Salburuan kosteikko**, joka toimii lukuisien lintulajien pesimäpaikkana. Lisää alueen monimuo-

SALBURUAN KOSTEIKKO
VITORIA-GASTEIZ

toisuudesta voi kuulla **Atarian** omalaatuisessa matkakeskuksessa, jonka ainutlaatuinen puusta ja lasista tehty rakennus sulautuu saumattomasti osaksi luontoa.

Yllättäen koko yhteisö on sitoutunut ympäristöasioihin, ja kaupunki onkin suunniteltu niin, että kaikki sen asukkaat asuvat korkeintaan 300 metrin päässä viheralueesta.

Vuonna 2016 Vitorialle myönnettiin **Biosphere Responsible Tourism** -sertifikaatti, joka tunnustaa kaupungin kestävän matkailun kohteena.

▲ TULIVUORI CROSCAT
GIRONA

LA GARROTXA (GIRONA)

La Garrotxa oli Espanjan ensimmäinen luonnonsuojelualue, joka alkoi noudattaa **Euroopan kestävän matkailun peruskirjaa (ECST)** ja toimii esimerkkinä niin muualla Espanjassa kuin Euroopassa.

Gironan (Katalonia) maakunnan sisäosista löytyy ainutlaatuinen paikka: luonnonsuojelualue täynnä tiheän kasvuston peittämiä tulivuoria, kraattereita ja laavakivivirtoja. Pohjoisessa Alta Garrotxan alueella maasto on jyrkempää ja karumpaa.

lhastuttavien keskiaikaisten kaupunkien, kuten **Olotin**, kautta pääsee yllätyksiä ja upeita vaellusreittejä pursua-

valle maaseudulle. **Santa Margaridan** ja **Croscatin** tulivuorien huipulle kiipeäminen ja tammi- ja pyökkimetsissä kävely ovat unohtumattomia kokemuksia, jotka jokaisen luonnonystävän täytyy kokea.

Luonnonsuojelualueista vastaavat yksityishenkilöt ja yritykset ovat vapaaehtoisesti sitoutuneet noudattamaan kestävän turismin periaatteita. Nämä paikat ovat nimityksensä ansainneet, sillä niiden ympäristöarvo on merkittävä, mutta ne myös tarjoavat erinomaisia ja kestäviä palveluita ja tiloja.

Alueen kuntapiirit ovat perustaneet oman merkkinsä **Gestión Sostenible de la Garrotxa y el Collsacabra (CGS)**, jonka avulla voi tunnistaa yritykset, jotka ottavat ympäristönsuojelun huomioon toiminnassaan ja edistävät ympäristötietoisuutta.

OLOT
GIRONA

ESPANJAN KESTÄVÄT KOHTISET

LA PALMA (KANARIANSAARET)

Ilmakehän olosuhteiden ansiosta La Palman saari on yksi maailman parhaista paikoista tähtien katseluun.

Valosaasteen puuttumisen ja luontaisen tähtien katseluun soveltuvien ilmasto- ja ilmakehäolosuhteiden ansiosta alue julistettiin maailman ensimmäiseksi **Starlight Reserve** -suojelualueeksi.

Siellä voit tarkkailla taivaankantta koko yön paremmin kuin koskaan aiemmin.

Kapua ylös **El Roque de los Muchachosin** observatorioon ja nauti uskomattomasta kokemuksesta. Auringon laskiessa pilvi-
peite ympäröi saaren vuorenhuipun alapuolella; tuntuu kuin kävelisit taivaalla.

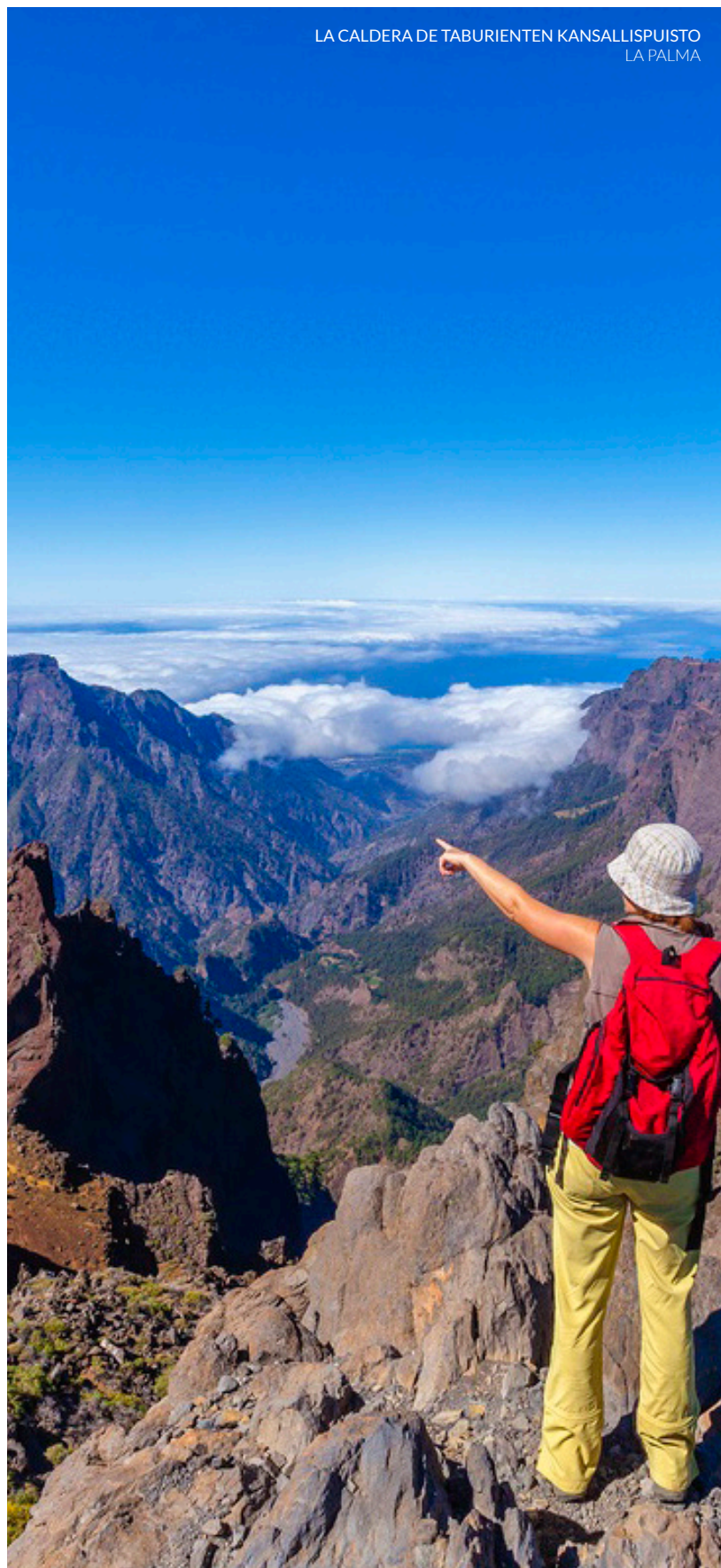

La Palman luonto on ainutlaatuinen.
Siksi se onkin nimetty UNESCO:n
biosfäärialueeksi.

Yli kolmannes saaresta on luonnonsuojelualue. Mustan ja punaisen sävyt hallitsevat maisemaa, jonka täyttää valtava, kahdeksan kilometriä pitkä jäätikön synnyttämä painanne, eli **Caldera de Taburiente kansallispuisto**. Ikivanhojen mäntymetsien siimeksestä löytyy yllättäviä vaellus- ja ratsastusreittejä. Horisonttiin tähytessä näyttää siltä kuin olisi kokonaan eri planeetalla, kun valtava laavameri ulottuu merenrannalle asti.

Tämä Kanariansaarten aarre on osa **Espanjan ekoturismiseuraa (La Asociación de Ecoturismo en España)**, joka järjestää turisteille ympäristöä kunnioittavia kokemuksia.

📍 www.starsislandlapalma.es
www.soyecoturista.com

URDAIBAIN BIOSFÄÄRI- ALUE (VIZCAYA)

▲ EUSKADIN BIODIVERSITEETTIKESKUS
TORRE MADARIAGA, VIZCAYA

Baskimaan ytimessä, Cantabrianmeren syleilyssä, sijaitsee upea biosfäärialue, joka kattaa myös Oka-joen suun.

Tältä **kosteikkoalueelta löytyy useita ekosysteemejä**, jotka toimivat alueen ekologisen tasapainon kannalta tärkeiden eläin- ja kasvilajien, kuten sääksien, kapustahaikaroiden ja pikkuhaikaroiden, kotina.

Kiertele alueella ja tutustu tarkemmin sen neljään kalastajakylien ja Baskimaan vihreän maaseudun ympäröimään perus-ekosysteemiin: Cantabrian tammimetsät, Atlantin preeriat ja metsät, suoalueet ja avomeri. Reitin varrelta löytyy useita infokylttejä, jotka ohjaavat uskomatto-

man kauniin maaseudun halki. Joukossa on esimerkiksi **Urdaibain lintukeskus** (Gautegiz-Arteagan maakunnassa), josta löydät kaiken tarvitsemasi tiedon näkemistäsi lukuisista lintulajeista.

Toinen mielenkiintoinen kohde on **Euskadin biodiversiteettikeskus**, joka sijaitsee **Madariaga-tornissa**. Sen lisäksi, että kuulet lisää kotoperäisistä kasveista ja eläimistä, voit myös kiivetä ylös näköalapaikalle ja ihailla **Isla de Izaroa**, **Playa de Laidaa** ja suoalueita ylhäältä käsin.

📍 www.turismourdaibai.com

FORMENTERA (BALEAARIT)

Baleaarien saaria ympäröivät turkoosiniset veden kätkevät alleen salaisuuden: **Posidonia oceanica -meriheinän peittämä alue** on julistettu UNESCO:n maailmanperintökohteeksi. Tämä kotoperäinen Välimeren kasvi (jota pidetään maailman vanhimpana elävänä olentona ja noin 100 000 vuotta vanhana) kattaa 7 650 hehtaarin alueen Formenteran saaren ympäriltä.

Alueen vesien kirkkaus ja väri ovat Posidonian ansiota, ja sillä onkin tärkeä tehtävä meriekosysteemin hapettamisessa ja sen laadun ylläpitämisessä. Ibizan ja Formenteran kattavalla **Ses Salinesin luonnonsuojelualueella** kasvaa, elää ja lisääntyy 400 eri kasvilajia ja 1 000 merieläinlajia.

Lokakuussa vierailevat matkailijat voivat osallistua **Save Posidonia Project** -festivaaleille, missä uudet kestävyys- ja luonnon kunnioittamiseen keskittyvät projektit voivat tavata toisiaan. Festivaaleilla järjestetään urheilukilpailuja, musiikkiesityksiä, joogaa, valokuvausta, elokuvia, työpajoja...

Ankkurin laskeminen alueelle on sallittu vain harvoille, joten paras tapa nauttia uskomattomasta vedenalaisesta metsästä on snorklaus yhdellä saaren idyllisistä rannoista, kuten **Ses Illetes** ja **Llevant**. Sitä kokemusta ei unohda koskaan.

DELTA DE L'EBREN LUONNONSUOJELUALUE (TARRAGONA)

Katalonian suurimmalta kosteikkoalueelta löytyy valtava määrä luontokohteita, upeita maisemia ja idyllisiä rantoja. Lähde kävelylle puiston riisipelloille auringonlaskun aikaan, tutustu joen keskellä sijaitsevaan Budan saareen pyöräillen tai tutustu alueen ihmeisiin melontaretkellä.

▲ DELTA DEL EBRO LUONNONSUOJELUALUE
TARRAGONA

Luonnonrikkauksiensa ansiosta Ebron suisto on nimetty UNESCO:n biosfäärialueeksi. Vuonna 2009 sille myönnettiin myös eurooppalainen **European Destination of Excellence -matkailupalkinto (EDEN)**. Se on myös ECST:n jäsen, mikä takaa sen, että alueen 320 neliökilometriä sopivat jatkossakin yli 300 lintulajin, kuten eksoottisen flamingon ja välimerenlokin, elinalueeksi.

Kannattaa vierailla myös **Balsa de la Encanyissadassa**, joka on suiston laguuneista suurin, ja nautiskella upeasta

ympäröivästä luonnosta. Alue on hyvin tasaista, joten siellä on hyvä liikkua polkupyörällä.

Täällä saat kuulla lisää alueen ainutlaatuisesta kulttuurista ja perinteistä, kuten siitä, miten **Deltebressä** viljellään riisiä vanhalla, perinteisellä tavalla. Riisi onkin yksi Välimeren keittiön tärkeimmistä raaka-aineista. Voit vierailla myös **Ekomuseossa** ja kuulla lisää Ebron suiston ekosysteemistä.

① www.terresdelebre.travel

SIERRA ESPUÑA (MURCIA)

Tämä aktiivimatkailun pyhäkkö on Murcian alueen suurin metsä. Alueellinen puisto noudattaa Euroopan kestävän matkailun peruskirjaa ja on tiukasti sitoutunut ekologisen kestävyysnäkemykseen. Alueella onkin otettu käyttöön erilaisia aloitteita kaakkois-Espanjan vehreimmän luonnon suojelemiseksi.

Rotkot, purot ja lähteet saattavat sinua upeiden kontrastien sävyttämän lintujen erityisen suojelualueen (SPA) halki. **Alhama de Murcian** lähistöltä löytyy **Barranco de Gebasin** puolikuiva suojelualue, joka muistuttaa enemmän Kuun maisemia. **Algecirasin tekojärveä** ym-

päroivä alue toimii useiden lajien, kuten harmaahaikaroiden, pikku-uikkujen, sinisorsien ja pitkäjalkojen, pesimäalueena.

Alueen erikoisimpia nähtävyyksiä ovat ”**lumikaivot**”; näissä 1500-luvulta peräisin olevissa rakennelmissa säilytettiin lunta kesää varten. Luonnonvarojen kestävä käyttö oli siis huomioitu jo tässä muinaisessa perinteessä.

Mitä paikalliseen kulttuuriin tulee, **savenvalanta** on aina ollut olennainen osa Sierra Espuñan vuoria ympäröivien kylien elämää ja tapoja. Paikallisia käsitöitä ostamalla autat perinteitä jatkumaan myös pitkälle tulevaisuuteen.

LANZAROTE (KANARIANSAARET)

Tulivuorten saaren ainutlaatuiset maisemat muistuttavat Kuun maisemia. Saari on kraattereiden, rotkojen ja jähmettyneiden laavalaaksojen peitossa. Aikojen myötä muodostunut luonnollinen ympäristö on julistettu biosfäärialueeksi. Luonnonihmeiden ja rauhallisuuden ansiosta tuntuu kuin olisi kokonaan toisella planeetalla.

Lanzarote oli maailman ensimmäinen matkailukohde, joka julistettiin **vastuullisen matkailun biosfäärikohteeksi**. Saaren ainutlaatuisen geologisen perinnön ansiosta UNESCO on tunnustanut

Lanzaroten ja Chinijon saarten geopuiston, joka on myös Espanjan ekoturismiseuran jäsen.

Saariston tuliperäisyys tulee hyvin esiin **Timanfayan kansallispuistossa**. **Montaña Rajadan** luonnon muovaamalta näköalapaikalta katsottuna ympäristö on sekoitus tulta, tuhkaa ja kiveä. Punaisen ja yönmustan maaperän puhdas kauneus on säilynyt koskemattomana.

Charco de los Clicosin luonnonsuojelualueelta löytyy upea vihreä järvi, joka on muodostunut tulivuoren kraatteriin.

▲ TIMANFAYAN KANSALLISPUISTO
LANZAROTE

▲ CHARCO DE LOS CLICOS
LANZAROTE

Koe paikallisten asukkaiden ja ainutlaatuisen luonnon välinen yhteys, kulje arkkitehti **César Manriquen** jalanjäljissä ja näe, millaisen jäljen hän ja hänen ekologisuuksensa korostava sanomansa on saareen jättänyt. Suurin osa hänen töistään sijaitsee Lanzarotella, kuten tunnettu **César Manriquen säätiö**. Koe taiteen ja maiseman täydellinen harmonia, jossa tärkeintä on luonnon kunnioittaminen.

VALPORQUERON LUOLAT
LEÓN

LEÓNIN MAAKUNTA

Leónin maakunnassa on seitsemän biosfäärialuetta, mikä on yksi maailman suurimmista keskittymistä. Leónin maakunta toimiikin hyvänä esimerkkinä luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä ja suojelussa.

Alueeseen tutustuminen kannattaa aloittaa pienestä **Caínin** kaupungista, joka sijaitsee **Valdeónin laaksossa**. Täältä alkaa kuuluisa Cares-reitti **Poncebosiin** (Asturia). Tämä kiehtova polku tunnetaan ”jumalallisena solana”. Reitti kulkee halki **Picos de European kansallispuiston**, joka on yksi manner-Espanjan kauneimmista paikoista.

Vuoret hallitsevat alueen maisemaa, ja alue sopiikin täydellisesti patikointiin pyökki- ja tammimetsien siimeksessä, melontaan pitkin jokia ja Linnunradan katseluun ylhäällä vuorilla. Reitin varrella kohtaa todennäköisesti gemssivuohia, maakotkia ja saukkoja, jotka elelevät **Alto Bernesgan, Omaña- ja Luna-laaksojen, Leónissa sijaitsevien Babian, Lacianan ja los Ancaresin sekä Los Argüellosin** kaltaisissa paratiiseissa.

Alueelta löytyy myös uskomattomia geologisia muodostelmia, kuten **Valporqueron** tippukiviluolat taianomaisine stalaktiitteineen ja stalagmiitteineen, sekä kävelyyn ja pyöräilyyn sopivia polkuja, kuten entisen Caboalles de Arriban ja Villablinon kaupunkien välillä kulkevan junaradan mukaisesti kulkeva **Lacianan viherreitti**.

Koskematon maaseutu, runsas kasvusto ja eläimistö sekä paikallisten sitoutumisen ympäristönsuojeluun tekevät alueesta ihanteellisen ekoturismin kohteen.

Koskemattoman luonnon linnake, jossa pääset nauttimaan ympäristöstä, joka on pysynyt muuttumattomana vuosisatojen ajan.

▲ SOMIEDON LUONNONSUOJELUALUE
ASTURIA

SOMIEDON LUONNONSUOJELUALUE (ASTURIA)

Tältä Asturian kauniilta alueelta löytyy korkeita huippuja, järviä, metsiä, vuoristolaitumia ja niittyjä, ja se muodostaakin ihanteellisen elinympäristön uhanalaisille lajeille, kuten ruskeakarhulle, sudelle ja metsolle.

Koe vuodenaikojen vaihtelut maaseudulla ja näe, millaisiin toimenpiteisiin biosfäärialueella on ryhdytty nyt, kun siellä noudatetaan ECST-peruskirjaa.

Täältä patikoijan paratiisista löytyy kaikkea mielenkiintoista, kuten **Pola de Somiedossa** sijaitseva matkakeskus, jonka opettavaiset vapaa-ajan alueet esittelevät alueen luonnonvaroja ja etnografisia resursseja. Myös ruskeakarhujen suojeluun keskittyvällä **Fundación Oso Pardo -säätio**llä on oma matkakeskuksensa, joka on

omistettu pohjoisen Espanjan suurimman kanta-astujanisäkkään tärkeälle turvapaikalle. Täältä, jos jostain, kannattaa varata opastettu kierros. **Karhunkierroksen** voi kiertää jalkaisin tai polkupyörällä ja ylittää Asturian vuoria ja solia, joissa pääsee näkemään suojellun lajin luonnollista elinympäristöä.

Somiedon ympäristössä on toinenkin suojeltu alue, **Muniellosin biosfäärialue**, joka on Espanjan ekoturismiseuran jäsen. Alue sijaitsee Narcea, Degaña e Ibiasin luonnonsuojelualueella. Alueella on sitouduttu luonnonsuojeluun esimerkiksi tavalla, mikä näkyy esimerkiksi paikoissa, joissa ihmiset elävät sopusoinnussa kasvien ja eläinten kanssa. Tällaisia paikkoja ovat esimerkiksi **Muniellosin metsä** ja **Hermon pyökkimetsä**.

KESTÄVÄ TURISMI ESPANJASSA

Espanjassa on niin monia alueita, joissa luonto ja sen suojelu ovat pääosassa, että niiden välillä on vaikea valita. Alla on esitelty niistä muutama erilaisia ekosysteemejä ja mielenkiinnon kohteita painottaen.

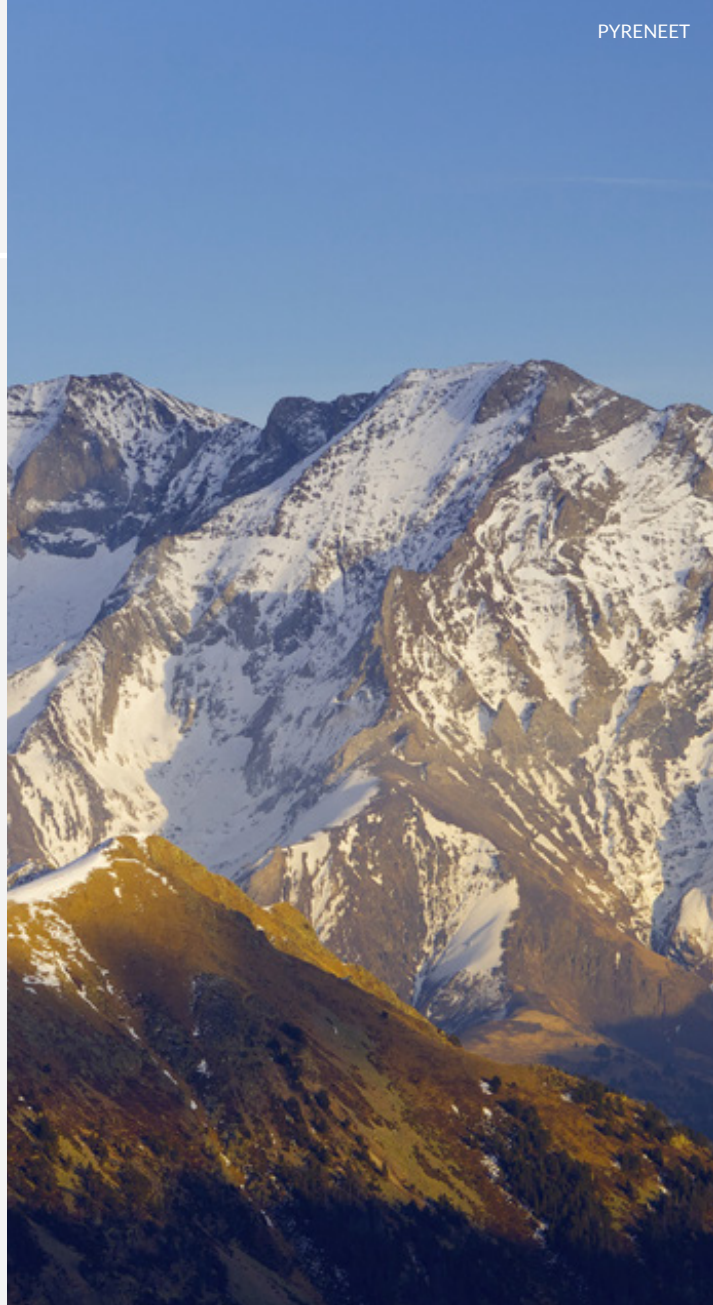
SIERRA NEVADAN KANSALLISPUISTO
GRANADA

SIERRA NEVADAN KANSALLIS- PUISTO

Granadan ja Almerían välissä sijaitsee **Sierra Nevadan kansallispuisto**, joka on paitsi biosfäärialue myös erinomainen paikka ekoturismista nauttimiseen. Jos harrastat luontokuvausta, alueelta löytyy korkeita vuoria ja erämaita, kuten **Veleta** ja **Mulhacén** (Espanjan kaksi korkeinta huippua) sekä **Alboloduyn rotko**. Täällä voit nähdä myös kotoperäisiä pyreneittenvuohia.

📍 www.ecoturismosierranevada.com

SOBRARBEN GEOPUISTO

Aragónin Pyreneiden ytimeistä löytyy **Sobrarben geopuisto**, joka on vuoriston ainoa geopuisto koillis-Espanjassa. Sen geologinen perintö on runsas. Se tulee hyvin esiin esimerkiksi **Casteretin jääluolassa**, jonka jäämuodostelmat ovat uskomattoman kauniita. Huippujen ja ainutlaatuisten vuoristomaisemien lisäksi alueen ekologinen ja kulttuuriperintö ovat poikkeuksellisen upeita.

📍 www.geoparquepirineos.com

VILLUERCAS-IBORES-JARAN GEOPUISTO
CÁCERES

VILLUERCAS-IBORES-JARAN GEO- PUISTO

Cáceresissä (Extremadura) sijaitsevassa **Villuercas-Ibores-Jaran geopuistossa** on vuoristo, johon eroosio on jättänyt ainutlaatuisen geologisen jälkensä. Lukuisat polut kulkevat geologisten kohteiden, kuten **La Villuercan kallioiden** ja **”Espejo de Fallan”** eli **Cancho de las Naricesin** halkeaman, halki.

📍 www.geoparquevilluercas.es

SIERRA DE LA CULEBRA

Jos haluat kuulla kaiken iberiansudesta ja perinteisistä, yhä käytössä olevista elämäntavoista ja tavoista, kannattaa käydä **Sierra de la Culebrassa** (Zamora). Täältä löytyy Espanjan suurin ja yksi Euroopan suurimmista susikannoista, runsaita peura- ja villisikakantoja unohtamatta. Robledon kaupungista (Puebla de Sanabria, Zamora) löydät **Félix Rodríguez de la Fuente - Castile-Leónin iberiansudelle omistetun keskuksen**, missä elää useita susia puolittaisessa vapaudessa. Susia voi katsella eri puolilla aluetta olevista katselutorneista.

GARAJONAYN KANSALLISPUISTO

Pieni, mutta täynnä mielenkiintoista nähtävää. Sieltä löydät **La Gomeran**, Kanariansaarilla sijaitsevan biosfäärialueen. Paikka on kuin puutarha palmupuiden täyttämine laaksoineen, valtavine rotkoineen, sukeltamiseen sopivine rantaviivoineen ja syvävihreine metsineen. Tutustu saareen jalkein ja vieraile **Garajonayn kansallispuistossa**, joka on myös UNESCO:n maailmanperintökohde. Upeasti säilynyt subtrooppinen laakerimetsä on maailmassa ainoa laatuaan, ja se muodostaa puolet koko saariston metsistä.

GARAJONAYN KANSALLISPUISTO
LA GOMERA

Kansallispuiston muita mielenkiintoisia nähtävyyksiä ovat sen kotoperäisten lajien (erityisesti selkärangattomien) monimuotoisuus sekä upeat geologiset monumentit, kuten Los Roques. Näköalapaikalta näkee koko saaren.

KESTÄVÄ TURISMI ESPANJASSA

Kuva: Ernesto Jiménez Lucas/423r.com

▲ ILVES

100-PROSENTTISEN KESTÄVIÄ KOKEMUKSIA

Tutki Espanjan koskematonta luontoa, koe sen vertaansa vailla oleva biologinen monimuotoisuus ja kuule kaikki käyttöönotetuista suojelualoitteista, joiden avulla pyritään minimoimaan ihmisen vaikutus luontoon. Tutustu tunnetuimpiin ja uhanalaisiin villieläimiimme, osallistu ympäristöfestivaaleille ja maistele paikallisia ruokia ja tuotteita.

LINTUBONGAUS

Nappaa kiikarit mukaan ja ihaile uskottoman erilaisia maisemia ja lintuja. Espanja sijaitsee lintujen tärkeän muutoreitin varrella, joten lukemattomat linnut pysähtyvät maassa vuosittain lisääntyäkseen ja levätäkseen. Yllätyisit siitä, miten helppoa petolintujen, metsälintujen ja vesilintujen bongaaminen on kaikkialla Espanjassa, joka on todellinen lintubongarin paratiisi.

Yksi parhaista alueista on **Trasmieran ekopuisto** Arnuerossa (Cantabria); paikka on kuin ulkoilmamuseo. Voit myös lähteä opastetulle kierrokselle **Joyelin**

▲ MUNKKIKORPPIKOTKIEN YHDYSKUNTA MONFRAGÜESSÄ
EXTREMADURA

soille, jotka sijaitsevat tuhansien lintujen, kuten kapustahaikaran ja kuovin, muutoreittien varrella. Alueelta löytyy yhä useita ”vuorovesimyllyjä”, joita käytettiin aiemmin vuoroveden voiman valjastukseen uusiutuvan energian lähteenä.

Andalusian Atlantin-puoleisella rannikolla sijaitsee **Doñanan kansallispuisto**, joka on yksi Euroopan biologisesti monimuotoisimpia luonnonalueita. Jalkaisin tai ratsastaen voi tutustua useisiin erilaisiin ekosysteemeihin: Välimeren riistansuojelualueisiin, liikkuvien dyynien kuiviin maisemiin ja suoalueiden luonnonrikkauksiin. Nämä makean veden

tasangot ovat upeimmillaan keväällä ja kesällä, kun merilinnut tulevat alueelle lisääntymään ja etsimään ravintoa.

Monfragüen biosfäärialue on yksi Cáceresin maakunnan helmistä; tämä luonnon turvasatama onkin julistettu lintujen erityiseksi suojelualueeksi (SPA). Kapua ylös **Roquedo de Peña Falcónin** näköalapaikalle, josta levittäytyy maisema Tajo-joen ylle. Täältä voit katsella, kuinka Euroopan suurin petolintu, munkkikorppikotka, liitelee taivaankannen halki. Yöllä Monfragüen valosaasteesta vapaan taivaan peittävät tähdet vetävät sanattomaksi.

▲ CABAÑEROSIN KANSALLISPUISTO
TOLEDO

NAUTI JA OPI VAELTAMALLA

Vedä vaelluskengät jalkaan ja suuntaa jollekin Espanjan upean luonnon halki kulkevista poluista. Nämä reitit kasvatavat loistavasti tietoisuutta siitä, miten eri paikkoja ja ympäristöjä pitää suojella, ettemme menettäisi niiden arvokasta monimuotoisuutta. Mahdollisuuksia on loputtomasti, kuten Segoviasta löytyvät **”Ymmärrä ja säilytä”** -reitit tai **Sierra de Guadarraman** halki kulkevat polut (Madridin ja Segovian välillä). Oppaanasi toimii kokenut biologi ja ympäristöasiantuntija, joka osaa kertoa kaiken alueen kasveista ja eläimistä.

KASVIMAANTIEETEELLISET REITIT

Jos haluat oppia lisää kasvillisuuden ja luonnollisen ympäristön välisestä suhteesta, tämä kokemus auttaa sinua ymmärtämään sellaisia paikkoja kuin **Tabladillon laakso** (Segovia), **Cabañerosin kansallispuisto** (Toledo ja Ciudad Real) ja **Cuencaa** ympäröivät alueet. Upeiden reittien varrella näet geologian asiantuntijoiden opastamana karstilähteitä, neoliittisia luolia ja keskiaikaisia siltoja.

VIERAILE KANSALLISPUISTOISSA JALKAISIN, POLKUPYÖRÄLLÄ TAI RATSASTAEN

Koe Espanjan luonnon aarteet
hevosen selästä käsin. Laukkaa
niittyjen ja laaksojen halki, vieraile
keskiaikaisissa kaupungeissa...

Valitse jokin kansallispuistojemme monis-
ta ratsastuspoluista ja nauti ratsastamisen
suomasta vapaudesta. Espanjan kauneim-
mista ja kaukaisimmista kolkista löytyy lu-
kuisia ratsastuskouluja.

Alueilla voi kulkea myös vaellus-, pyö-
rä- ja maastopyöräreittejä pitkin,
jolloin tuntee olevansa suoraan
yhteydessä luontoon.

EKOTURISMI BALEAAREILLA

Mallorcalla, Menorcalla, Ibizalla, Formenteralla ja Cabreran saaristos-
sa on laaja verkosto luonnontilaisia
alueita, ja lähes neljännes alueesta
kuuluukin **eurooppalaiseen Natura
2000 -verkostoon.**

Tutustu kosteikkoihin,
vuoristoihin, dyyneihin ja pieniin
saariin ja nauti lukemattomista
ympäristöystävällisistä
aktiviteeteista.

▲ MAHÓN-JUUSTO
MENORCA

Kulttuuri ja perinteisten käsityöläistaitojen säilyttäminen ovat myös tärkeä osa ekoturismia. Tutustu Välimeren maaseutuun vierailemalla viinikellareissa ja kasviöljypuristamoilla, joissa tuotetaan laadukkaita viinejä ja öljyjä. Voit vierailla myös vanhoilla maatiloilla, joissa tuotetaan edelleen herkullista paikallista hunajaa ja kylmiä lihatuotteita.

Voit nähdä ainutlaatuisia, Baleaareille ominaisia lajeja, kuten Podarcis lilfordi -sisiliskon ja **ferreretin** eli kotoperäisen rupikonnan, joka elää upean **Sierra de Tramuntanan** (Mallorca) virroissa.

Kahdeksan merisuojealueutta mahdollistavat kalakantojen tehokkaan hoidon. Siellä voit snorklata ja tutkia uskomatonta merenpohjaa, mutta siihen täytyy ensin hankkia lupa seuraavalta verkkosivustolta:

📍 www.caib.es/seucaib/es/tramites/tramite/1139905

KOE KESTÄVÄ GASTRONOMIA

Kauden kasviksia ja hedelmiä, kuivattuja hedelmiä, siemeniä, palkokasveja... Paikallisilla tuotteilla on elintärkeä tehtävä eri puolille Espanjaa ilmestyneillä lukuisilla ekotoreilla. Espanjassa järjestetään myös erilaisia tapahtumia, kuten BioCultura-messut, jotka keskittyvät luomu-tuotteisiin ja vastuulliseen kulutukseen. Maassa järjestetään myös useita kestävään gastronomiaan liittyviä festivaaleja, joista tärkeimpiä on Barcelonassa järjestettävä "Cómo como" -festivaali ("Miten syön"), joka sisältää kaikenlaista mielenkiintoista nähtävää, kuten ruoanlaittoesityksiä, konsertteja, työpajoja ja konferensseja.

Kokeile **maatilamatkailua**, jossa yhdistyvät erilaiset maatalouteen ja karjalouteen liittyvät aktiviteetit. Voit osallistua maatilan päivittäisiin töihin, auttaa viinitilalla viinirypäleiden keräämisessä tai opetella tekemään oliiviöljyä. Tällaisia aktiviteetteja on saatavilla monenlaisissa majoituspaikoissa aina hotelleista hostelleihin, taloihin, huviloihin ja lasten maatilakouluihin kaikkialla Espanjassa. Hyviä esimerkkejä maatilamatkailusta ovat Baleaareilla sijaitsevat maatilakohteet.

① **Hae sopivaa kohdetta ja aktiviteettia:**

www.soyecoturista.com

www.biospheretourism.com

MITEN OLLA KESTÄVÄ MATKAILIJA

Alta löydät kymmenen vinkkiä siihen, miten voit auttaa tekemään lomakohteestasi paremman paikan.

- ▶ Suunnittele matkasi. Valitse palveluntarjoajia, jotka toimittavat laatua ja kunnioittavat ihmisoi-keuksia ja ympäristöä.
- ▶ Käytä luonnonvaroja, kuten vettä ja energiaa, harkiten. Käytä pyyhkeitä useammin kuin kerran ja käytä ilmastointia vain, kun se on ehdottomasti tarpeen.
- ▶ Pyri synnyttämään mahdollisimman vähän jätettä, etenkin muovijätettä. Käytä uudelleenkäytettäviä pulloja. Ota tavaksi käyttää kankaisia ostoskasseja.
- ▶ Kierrättää voi myös lomalla. Hävitä jätteet aina asianmukaisesti.
- ▶ Huolehdi, että ainoat luontoon jättämäsi jalanjäljet tulevat kengistäsi.
- ▶ Kun vieraillet herkissä ekosysteemeissä, kuten luonnonsuojelualueilla, selvitä, miten vierailu toteutetaan mahdollisimman vähillä ympäristövaikutuksilla.
- ▶ Kun ostat tuliaisia ja matkamuittoja, pyri löytämään jotakin, joka edustaa paikallista kulttuuria. Tällä tavoin autat matkakohteesi taloutta ja edistät kulttuurista monimuotoisuutta.

- ▶ Älä osta suojeltuja kasveja tai eläimiä tai sellaisista tehtyjä tuotteita. Tämä on rikos, ja samalla edesautat lajien kuolemista sukupuuttoon.
- ▶ Tutustu vierailusi aikana paikalliseen kulttuuriin, tapoihin, ruokiin ja perinteisiin. Kunnioita paikallisia ja tutustu heihin, sillä heillä on paljon kerrottavaa.
- ▶ Yritä kulkea mahdollisimman paljon jalkaisin tai pyörällä.

YÖVY KESTÄVISSÄ MAJOITUS- KOHTEISSA

Espanjasta löytyy laaja valikoima hotelleja ja majoituspaikkoja, joilla on ympäristösertifikaatti. Yleensä tällaisten paikkojen sisäänkäynnin vierestä löytyy kyltti, joka kertoo sitoutumisesta ympäristönsuojeluun. Yleisimpiä ja arvostetuimpia merkkejä ovat Ceres Ecotur, Q for quality, Ecolabel, Ecotourism Club ja Green Globe.

Glamour ja mukavuus eivät välttämättä sulje toisiaan pois, kun puhutaan ympäristöstä. Glamping on **Espanjassa** uusi tuttavuus, joka tarjoaa monia erilaisia ratkaisuja eri puolilta Espanjaa. Yleensä tällaiset ainutlaatuiset majoituskohteet sijaitsevat upeissa luonnonmaisemissa, ja ne sisältävät ylellisiä palveluita, jotka tekevät majoittumisesta täydellistä. Voit yöpyä esimerkiksi kauniissa puumajassa tai isossa, kynttilöiden täyttämässä tellassa. Vaihtoehtoja on näiden kahden esimerkin lisäksi lukematon määrä.

Kaikilla Espanjan alueilla on oma perinteinen majoitusmuotonsa. Asturiassa voit majoittua meren ja vuorten keskellä ja Galiviassa voit yöpyä maalaishuvilassa. Rentoudu oliivilehtojen katveessa tai appelsiininkukkien tuoksun keskellä andalusialaisella maatilalla, maatilan työntekijöiden asumuksissa. Euskadissa tai Navarressa voit yöpyä perinteisissä maataloissa, Kataloniassa tai Valenciassa maalaishuvilassa. Paikalliset kertovat mielellään kaiken tavoistaan, ja pääset maistelevaan ja kokeilemaan paikallisia käsityönä tehtyjä tuotteita.

KESTÄVÄT KULKUNEUVOT

Sosiaalisen tietoisuuden kasvaessa myös Espanjaan on syntynyt uusia kaupunkiliikenteen vaihtoehtoja. **Julkisen liikenteen** (bussit, metrot, raitiovaunut ja kaupunkijunat) rinnalle on tullut puhdaita ja mukavia vaihtoehtoisia kulkuneuvoja.

Myös suurkaupunkien ulkopuolella on alettu rakentaa **pyöräilykaistoja ja vuokrata polkupyöriä**, mikä mahdollistaa tutustumisen historiallisiin kaupunkeihin ja suosittuihin turistikohteisiin. Esimerkkejä hyvistä pyöräilykaupungeista ovat Pontevedra, Vitoria, San Sebastián, Valencia, Murcia, Sevilla, Córdoba ja Bilbao.

Madridin, Barcelonan, Ibizan, Málagan ja Granadan kaltaisissa paikoissa voi vuokrata tuntihintaan myös **sähköautoja ja -pyöriä**. Tämä ympäristöystävällinen vaihtoehto kasvattaa suosiotaan koko maassa. Vuokraus onnistuu yleensä mobiilisovelluksen kautta ja edellyttää rekisteröitymistä.

▼ SEVILLA

TUTUSTU ESPANJAAN JUNAN KYYYDISSÄ

Juna on nopein ja ympäristöystävällisin vaihtoehto, kun pitää liikkua pitkiä matkoja. 90 prosenttia Espanjan junista toimii uusiutuvista lähteistä tuotetulla sähköllä, mikä pienentää niiden hiilijalanjälkeä.

Espanjan kansallinen rautatieverkosto (RENFE) yhdistää kaikki maan tärkeimmät kaupungit ja alueet toisiinsa. Järjestelmän ehdottomia tähtiä ovat **AVE-suurnopeusjunat**, joita kulkee keskusasenana toimivasta Madridista 25 turistikohteeseen.

Ekoturistin kannattaa hankkia **Renfe Spain -matkapassi**, joka käy kaikkiin AVE-kaukojuniin ja keskipitkän matkan juniin. AVE-verkostoon kuuluu myös **Renfe-SNCF**-palvelu, joka yhdistää Madridin ja Barcelonan Ranskan suurimpiin kaupunkeihin ja muuhun Euroopan junaverkostoon. Voit ostaa lippuja ja tarkastaa aikataulut ja reitit osoitteesta www.renfe.es

📍 www.spain.info

